

ضوابط وجه تضمین قرارداد اختیار معامله سهام در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

(۱) وجه تضمین اولیه دریافتی توسط کارگزار جهت اتخاذ موقعیت فروش بر اساس جدول زیر تعیین می‌شود:

ردیف	نوع موقعیت فروش	وجه تضمین اولیه
۱	موقعیت فروش قرارداد اختیار معامله فروش ^۱	مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله ^۲ بعلاوه A درصد قیمت پایانی لحظه‌ای سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زبان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۲	موقعیت فروش قرارداد اختیار معامله خرید ^۳	مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه A درصد قیمت پایانی لحظه‌ای سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زبان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «مبلغ حاصل از فروش قرارداد اختیار معامله بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.

تبصره: در مواردی که اتخاذ موقعیت فروش منجر به بستن یک موقعیت باز خرید شود، وجه تضمین اولیه نیاز ندارد.

(۲) مبنای محاسبه وجه تضمین لازم کارگزار در پایان معاملات روزانه، خالص موقعیت‌های معاملاتی مشتریان وی در هر نماد معاملاتی است.

(۳) نحوه محاسبه وجه تضمین لازم در هر زیرگروه هم‌ماه بر اساس جدول زیر است:

ردیف	عنوان موقعیت	وجه تضمین لازم
۱	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید ^۴	وجه تضمین نیاز ندارد.
۲	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله فروش ^۵	وجه تضمین نیاز ندارد.
۳	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زبان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۴	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زبان بودن

1. Short Put

3. Short Call
4. Long Call
5. Long Put

2. قیمت قرارداد اختیار معامله × اندازه قرارداد

ردیف	عنوان موقعیت	وجه تضمین لازم
		قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.

۴) اتاق پایاپای، در صورت فراهم آمدن امکانات فنی، وجوه تضمین قراردادهای اختیار معامله را بر اساس راهبردهای معاملاتی ذکر شده در بند ۵ این ضوابط محاسبه می‌کند.

تبصره ۱: راهبردهای معاملاتی در نظر گرفته شده در این ضوابط، صرفاً در یک زیرگروه هم‌ماه شناسایی می‌شوند.

تبصره ۲: راهبردهای معاملاتی بر اساس اولویت‌های زیر شناسایی می‌شوند:

اولویت اول: راهبرد شماره ۵؛

اولویت دوم: راهبردهای شماره ۱۲ و ۱۳؛

اولویت سوم: راهبردهای شماره ۱۴ و ۱۵؛

اولویت چهارم: راهبردهای شماره ۹ و ۱۱؛

اولویت پنجم: راهبردهای شماره ۸ و ۱۰؛

اولویت ششم: راهبرد شماره ۶؛

اولویت هفتم: راهبرد شماره ۷؛

اولویت هشتم: راهبردهای شماره ۱، ۲، ۳ و ۴.

۵) راهبردهای معاملاتی و نحوه محاسبه وجوه تضمین در هر زیرگروه هم‌ماه به شرح جدول زیر است:

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
۱	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید ^۱	وجه تضمین نیاز ندارد.
۲	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله فروش ^۲	وجه تضمین نیاز ندارد.
۳	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.

1. Long Call
2. Long Put

ردیف	عنوان راهبرد	وجه تضمین لازم
۴	موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید	قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه A درصد قیمت پایانی سهم پایه ضربدر اندازه قرارداد منهای مقدار در زیان بودن قرارداد اختیار معامله ✓ در هر صورت، وجه تضمین اولیه نباید از «قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد بعلاوه B درصد قیمت اعمال ضربدر اندازه قرارداد» کمتر باشد.
۵	موقعیت باز خرید قرارداد اختیار معامله خرید پوشش داده شده ¹ با خرید سهم پایه	وجه تضمین نیاز ندارد.
۶	موقعیت باز فروش دوپایه ای متقارن ² الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان با بند الف.	۱) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید؛ یا ۲) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش هر کدام که بیش تر است بعلاوه قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد اختیار معامله با وجه تضمین اولیه کم تر
۷	موقعیت باز فروش دوپایه ای نامتقارن ³ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	۱) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله خرید؛ یا ۲) وجه تضمین لازم موقعیت باز فروش قرارداد اختیار معامله فروش هر کدام که بیش تر است بعلاوه قیمت پایانی قرارداد اختیار معامله ضربدر اندازه قرارداد اختیار معامله با وجه تضمین اولیه کم تر
۸	نامتقارن خوش بینانه قرارداد اختیار معامله فروش ⁴ الف) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد
۹	نامتقارن خوش بینانه قرارداد اختیار معامله خرید ⁵ الف) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	وجه تضمین نیاز ندارد.
۱۰	نامتقارن بدبینانه قرارداد اختیار معامله خرید ⁶ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید؛ و ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد
۱۱	نامتقارن بدبینانه قرارداد اختیار معامله فروش ⁷ الف) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش؛ و ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش تر نسبت به بند الف.	وجه تضمین نیاز ندارد.

1. Covered
2. Short Straddle
3. Short Strangle
4. Bull Put Spread
5. Bull Call Spread
6. Bear Call Spread
7. Bear Put Spread

وجه تضمین لازم	عنوان راهبرد	ردیف
وجه تضمین نیاز ندارد.	موقعیت باز خرید نامتقارن پروانه‌ای خرید¹ الف) موقعیت باز فروش در دو قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال کمتر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	۱۲
وجه تضمین نیاز ندارد.	موقعیت باز خرید نامتقارن پروانه‌ای فروش² الف) موقعیت باز فروش در دو قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز خرید در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال کمتر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	۱۳
قیمت اعمال بند ب ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد	موقعیت باز فروش نامتقارن پروانه‌ای خرید³ الف) موقعیت باز خرید در دو قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله خرید با قیمت اعمال کمتر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	۱۴
قیمت اعمال بند الف ضربدر اندازه قرارداد منهای قیمت اعمال بند ج ضربدر اندازه قرارداد	موقعیت باز فروش نامتقارن پروانه‌ای فروش⁴ الف) موقعیت باز خرید در دو قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال یکسان؛ ب) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال بیش‌تر نسبت به بند الف؛ و ج) موقعیت باز فروش در یک قرارداد اختیار معامله فروش با قیمت اعمال کمتر نسبت به بند الف. تفاوت قیمت‌های اعمال یکسان است.	۱۵

۱-۵) در راهبردهای معاملاتی که مبلغ حاصل از فروش، بخشی از وجه تضمین اولیه را تشکیل می‌دهد، این مبلغ از محل تسویه معامله تأمین می‌شود.

۲-۵) اگر اتخاذ موقعیت فروش، منجر به بستن موقعیت‌های باز خرید مربوط به راهبردهای ردیف ۵ الی ۱۵ بند ۵ این ضوابط شود، وجه تضمین اولیه به شرح بند ۱ تعیین می‌شود.

1. Long Butterfly Call Spread
2. Long Butterfly Put Spread
3. Short Butterfly Call Spread
4. Short Butterfly Put Spread

۳-۵) در مورد قراردادهای اختیار معامله پوشش داده شده، موارد زیر باید لحاظ شود:

الف) استفاده از راهبردهای پوششی با اعلام مشتری انجام می شود؛

ب) همزمان با اتخاذ موقعیت پوششی، سهم پایه مسدود می شود؛

ج) رفع مسدودی سهم پایه منوط به اعلام مشتری و تامین وجه تضمین اولیه است.

۶) هیأت مدیره بورس، درصدهای A و B ذکر شده در این ضوابط را در قالب مشخصات قرارداد تعیین می کند.

در هر صورت مقدار نهایی وجه تضمین اولیه و لازم مورد نیاز به روش تعیین شده در مشخصات قرارداد که

به تصویب هیأت مدیره بورس می رسد، گرد می شود.